

Univerzitná knižnica v Bratislave v deň 50. výročia udalostí sprístupňuje zdigitalizovanú dobovú tlač z augusta 1968

Tlačová správa: Bratislava, 21. augusta 2018

50 rokov od vpádu vojsk Varšavskej zmluvy do Československa si pripomína aj Univerzitná knižnica v Bratislave. Pri tejto príležitosti pripravili pracovníci knižnice špeciálnu zbierku dokumentov - mimoriadne vydania slovenskej a českej tlače z augusta 1968. Dnes sú tieto noviny a časopisy svedectvom doby, keď ulice našich miest zaplnili tanky. V zdigitalizovanej podobe si ich používatelia Univerzitnej knižnice v Bratislave môžu prečítať priamo v Digitálnej knižnici. Z dôvodu, že sa na zbierku vzťahujú autorské práva, je služba dostupná len z priestorov UKB – používateľom knižnice sa však môže stať každý záujemca zo širokej verejnosti.

Mimoriadna situácia – teda vpád vojsk Varšavskej zmluvy do Československa – si spontánne vyžiadala aj mimoriadne vydania novín a časopisov. Práve tieto špeciálne vydania dobovej tlače dnes zverejňuje Univerzitná knižnica v Bratislave pri príležitosti 50. výročia okupácie, aby tak záujemcom umožnila autenticky si pripomenúť tento dôležitý medzník našich dejín.

Zbierka je jedinečným prameňom, ako o udalostiach augusta 1968 v tom čase informovali viaceré tituly celoštátnych novín a časopisov, napríklad *Práca, Pravda, Rudé právo, Roľnícke noviny, Kultúrny život, či Slovenka*, ale aj podnikové, vysokoškolské a odborné periodiká, či mnohé regionálne noviny, akými v tej dobe boli tituly *Nitriansky hlas, Gemerské zvesti, Hlas Horehronia, Podtatranské noviny, Pohronie, Trenčianske noviny, Východoslovenské noviny* alebo *Zora Gemera*.

Digitálna knižnica Univerzitnej knižnice v Bratislave eviduje vo svojom archíve k udalostiam augusta 1968 spolu až **550** čísiel časopisov a novín, ktoré na vtedajšiu situáciu reagovali. Vychádzali ako mimoriadne vydania v čase, keď vtedajšia vládna strana ovplyvňovala obsah oficiálne tlačených a distribuovaných periodík a tiež v čase, keď si sled historických udalostí vyžadoval práve mimoriadne vydania. Dnes sú mementom odvahy vtedajších novinárov a ich snahy o objektivitu informovania verejnosti. V niektorých prípadoch sa autori pod články, zrejme z obavy o vlastnú budúcnosť, radšej nepodpisali.

Zbierku mimoriadnych vydaní slovenskej a českej tlače z augusta 1968 zozbierali v tomto turbulentnom čase vtedajší pracovníci oddelenia periodík Univerzitnej knižnice v Bratislave. Obsahuje mimoriadne vydania, legálne vydania, legálne slobodné vydania aj ranné

a poobedňajšie vydania a jeden plagát. Od začiatku 70. rokov bola uložená v oddelení zvláštnych fondov UKB, aj keď tomuto zaradeniu vtedy predchádzala politická nevôľa. Do knižničných skladov sa zbierka dostala až po roku 1989. Ide o jednotlivé čísla, ktoré nie sú súčasťou viazaných ročníkov periodík, a preto sú citlivejšie na manipuláciu a poškodenie. Z dôvodu ochrany vzácných originálov týchto vydaní ich preto UKB doteraz používateľom nespístupňovala. Vďaka zdigitalizovaniu týchto titulov ich však v deň 50 výročia udalostí v roku 1968 všetkým záujemcom a používateľom Univerzitnej knižnice v Bratislave s potešením v digitálnej podobe od dnešného dňa sprístupňuje.

Vtedajšie noviny a časopisy ľudí vyzývali najmä, aby zachovali pokoj, poriadok a zabránili provokáciám. Denník **Práca** priniesol 22. augusta 1968 na titulnej strane vyhlásenie vlády ČSSR „*Všetkému lidu Československa*“, v ktorom vláda ČSSR ostro odsúdila okupáciu ako akt agresie proti štátu: (...) „*Obraciame sa na vás, Česi, Slováci, občania národnostných menšín, všetci obyvatelia Československej socialistickej republiky s touto výzvou: Žiadame okamžitý odchod vojsk piatich štátov Varšavskej zmluvy, jej dodržiavanie a plné rešpektovanie štátnej suverenity Československa. (...)*“

Hlas ľudu 22. augusta 1968 písal v editoriáli: (...)„*Prihovárame sa vám prosbou dneška: Zachovajte pokoj, neprovokujte, konajte rozvážne, umne. Riadte sa pokynmi legálne volených orgánov. Počúvajte len legálny slobodný vysielateľ čs. rozhlasu, neverte podobným reláciám rôznych ilegálnych vysieláčiek. Nerobte paniku pred obchodmi. Nastupujte do práce – nedajte sa dezorientovať. Nesiahame vám na váš názor, ale voláme vás k jednote. Verte tým, ktorí dávali záruky nastúpenej cesty po januári. Nenechajte sa vyprovokovať, riešte situáciu trpezlivo. Sme s vami.*“

Gottwaldovec, závodný časopis zamestnancov Považských strojární, vo vydaní z 23. augusta 1968 priniesol vyjadrenia pracovníkov: (...)„*Od skorých ranných hodín podpísali tisícky pracovníkov nášho podniku rezolúcie a prehláseniach v mnohých cechoch a útvoroch. Vyberáme aspoň niekoľko: My, zamestnanci zlievarne odsudzujeme okupovanie našej vlasti ozbrojenými silami vášho štátu a armádami Varšavskej zmluvy. Považujeme toto okupovanie našej republiky za hrubé porušenie medzinárodných práv a záväzkov Varšavskej zmluvy. Týmto činom ste vrazili klín do svetového komunistického hnutia.*“

Jozef Golonka píše v **Československom športe** z 27. augusta 1968: (...) „*Nikto z nás, športovcov, nebol proti Sovietskemu zväzu. Jedna z posledných ankiet, ktorá prebehla tesne pred tragickými dňami, ktoré práve prežívame, jasne ukázala, že občania Československej socialistickej republiky stoja pevne za spojenectvom so Sovietskym zväzom. Nuž, a že si chceme budovať štát po svojom, povedzte, čo je na tom zlého?*“ (...)

Z dôvodu, že sa na zbierku vzťahujú autorské práva, Univerzitná knižnica nemôže zdigitalizované Mimoriadne vydania českej a slovenskej tlače z augusta 1968 sprístupniť širokej verejnosti. Pre účely tlačovej správy sme vybrali niekoľko ukážok titulných strán.

Dobové noviny a časopisy si používatelia knižnice môžu prečítať v priestoroch Univerzitetnej knižnice na Ventúrskej 11 v Bratislave. Dostupné sú na linkoch:

<http://digitalna.kniznica.info/s/A4k0zM4NPA>

<https://www.ulib.sk/sk/digitalizacia-ukb/digitalna-kniznica-ukb/unikatne-dokumenty-dk/>

Výstava Rok 1968 na stránkach časopisov

Univerzitná knižnica v Bratislave pri príležitosti 50. výročia okupácie Československa pripravila v priestoroch knižnice pred študovňou elektronických dokumentov aj výstavu historickej tlače a dobových publikácií. Cez ich obsah približuje každodennosť doby a života ľudí počas turbulentného obdobia konca 60. rokov. Výber z ponuky knižničných fondov UKB predstavuje formou panelových posterov, aj ukážok dobových tlačí. Výstava je rozdelená do tematických celkov: **domácnosť, móda, hudba, divadlo, fotografia, výtvarné umenie, šport.**

Snahou Univerzitetnej knižnice v Bratislave je výstavou ukázať, že aj v čase, keď sa diali historické udalosti, ľudia žili a museli žiť aj svoj každodenný život, venovali sa voľnočasovým aktivitám, záľubám a život plynul.

Rovnako chce Univerzitná knižnica v Bratislave ukázať záujemcom, bádateľom, historikom a všetkým, ktorí sa chcú dozvedieť viac, čo môže sprístupniť zo svojich fondov k tomuto historickému medzníku v dejinách SR.

Výstava je prístupná pre používateľov knižnice v čase otváracích letných hodín UKB.

Fotogaléria z výstavy:

<https://www.ulib.sk/sk/podujatia/fotogaleria-videoprezentacie/fotogaleria/rok-1968-strankach-casopisov/>

Autorom fotografií je Ľudovít Zupko.

V prípade akýchkoľvek otázok ma neváhajte kontaktovať.

Kontakt:

Mgr. Jana Masárová

Kultúrna manažérka a mediálny servis

Univerzitná knižnica v Bratislave

0915 140 673

jana.masarova@ulib.sk

VÝZVA

Pracovníci Slovenského ústredného výboru Zväzarmy v Bratislave sa dnes v prvých dňoch nerukovanej okupácie nášho štátu sblížili s podstatou ZO KSS na verejnej schôdzi. Prijali vyhlásenie, v ktorom odsúdili obsadenie nášho štátu vojskami Varšavskej zmluvy, žiadali ich odchod a vyhlásili plnú podporu legálnym stranám a štátnym orgánom na čele so súdrami Svobodou, Dubčekom, Černákom a Šmráčkovičmi. Prichýlili sa tiež jednýmysle k záverom mimoriadneho XIV. zjazdu KSČS.

Pretože naše stanovisko napriek mimoriadnemu nášmu štátu nebolo vysvetlené v rozsiahle, zverejňujeme ho aj tohto dňa. Vitáme zasadnutie mimoriadneho zjazdu KSS a najmä to, že sa v ňom rozhodlo k záverom mimoriadneho XIV. zjazdu KSČS, čím potvrdilo jednotu celej našej strany.

Sme informovaní, že všetky naše okrem a miestne organizácie spolupracujú s legálnymi stranami a štátnymi orgánmi. Žiadame ich, aby v tejto pomoci nadalej pokračovali, zachovali rozvahy a nešli za vyprovokovať k nerozvážnym činom.

Všetkým pionierom a junákom Slovenska!

Obraciam sa na vás v ťažkých chvíľach našich národov s výzvou, aby ste pamätali na svoj sľub vernosti milovanej vlasti — Československej republike. Naším spoločným heslom je: Buď pripravený! Dúfajte aj v týchto ťažkých chvíľach, že ste aktuálne pripravení, že sa dokážete správať mierne, statočne a zodpovedne a že sa nečítate vyprovokovať k nerozvážnym činom.

Stojte hrdá a pevne po boku svojich otcov a matiek, verní zákonným predstaviťom našej vlasti: prezidentovi Ludvíkovi Svobodovi, smelému a statočnému bojovníkovi za ľudské práva, demokráciu a socializmus Alexandrovi Dubčekovi, predstovi legálnej vlády republiky Ing. Oldřichovi Černíkovi a predsedom Národného zhromaždenia Josefovi Šmráčkovičovi.

Svoje vlastenstvo dokážte hlavne tiež činmi! Pomáhajte všade tam, kde je vaša pomoc potrebná! Pomáhajte rodinám s malými deťmi! Chráňte malé deti, ich bezpečnosť a opatrujte ich!

Pomáhajte starým a nevládnym ľuďom. Obstarávajte im nákupy a pomáhajte okolo domácností!

Šťastí chlapci a dievčatá, hláste sa za vedúca vedúch vašich učiek a odmietajte na pomoc pri zabezpečovaní zísobovania obyvateľstva, pri nakladaní a vykladaní vozňov, pri preprave potravín a iných potrieb denného života!

Dievčatá, podniknite svoju pomoc útvarom Československého Červeného kríža!

Buďte pozorní, ochotní a milí voči všetkým ľuďom i voči sebe navzájom. (abb)

Či môžem vysvetliť, Firsov!

Boli sme vždy dobrí priatelia. Aj s Majorovom som si dobre rozumel. Neraz sme spolu preosievali v dušnej debáte naše hokejové problémy. O politiku sme sa nevedeli starali. Mali sme svojich povinností, každý svoje, až nad hlavu. Váš obdivoch, teba, Firsov, i teba, Majorov, som poznal ako prostých občanov Sovietskeho zväzu, ktorí vedľa uznať prednosť nejdneho iného národa, ku ktorému práve nepatrite.

Pripravujeme sa na OH!

V Bratislave sa domne schádzajú podľa možnosti členovia Predsedníctva Slovenského, Ústredného výboru CSZTV a predsedovia športových sekcií, aby prerokovali aktuálne otázky. Súčasná situácia ešte nedovoľuje rozvinúť športové ústave a teľovýchovné akcie, preto Predsedníctvo SV CSZTV považuje za potrebné udržať v aktivite styk s teľovýchovným hnutím, aby nebola ohrozená základná činnosť našej organizácie. Zabezpečte nerušenú prípravu našich reprezentantov, ktorí majú štartovať na LOH v Mexiku, všetkým štátnym orgánom, ktorí sa zúčastňujú na LOH v Mexiku, všetkým členom CSZTV, aby sa v zmysle vyhlásenia Ústredného výboru nášho zväzu plne zapojili do prác, spojených so zabezpečením nerušeného chodu všetkých podmienok a závodov v priemyselnej, stavebnej a v poľnohospodárstve.

Buďte nápomocní pri akciách organizovaných národnými výbormi. Prispieťe všetkými silami k otvoreniu školského roku. S uspokojením sme prijali správu o udaní mimoriadneho zjazdu Komunistickej strany Slovenska. S radostou a nádejou vísime domna našu vládu a straniku delegáciu a očakávame, že výsiedky ich rokovaní nám umožnia postupnú normalizáciu nášho života a teda aj teľovýchovnej činnosti.

Bratislava 27. augusta 1968. Predsedníctvo Slovenského výboru CSZTV

Celej vlasti patrí NOBELOVA CENA MERU

Pred niekoľkými dňami oznámili zahraničné agentúry stručnú zprávu, že Alexandru Dubčeka navrhol na Nobelovu cenu mieru. Po všetkom, čo sa v poslednom týždni na území našej vlasti odohrávalo, nepochybujeme, že aj do istej miery. Nobelovu cenu mieru dostanú tí, ktorí v jeho osobe vlastne obľúbili naše statočné, hrdinné národy. To, čo demonštrovali svetu v posledných dňoch, najmä však v dňoch okupácie, nemá totiž v histórii ľudstva paralelu!

Bezbranný národ, prepudovaný a obsadený uprostred tmavej noci našej prostriedky, účinné prostriedky, ako sa bráni!

Prvý šok z vierolomnosti — akú ani stará história nepozná — pomní na národy silách po zbrani, na ktoré nepáliť nijaké odzbrojenie. Pasívny odpor. Odpor bez jediného protivníteľa, bez provokácie, bez hriechu, odpor, ktorý musí zmlieť aj toho najdomovseľnejšieho okupanta. Áno, génius našich národov dostal prácu, ba dokonca si aj padali do náručia, bozkávali sa, lebo bývalo tak zrykom v tomto kraji.

No raz, jedného dňa, sa atulo nedá, nestaneš sa!

Jedno, vlastne periodne ježiško sa naučilo rútať do troch. I prilo za svojim priateľom, vlastne priateľkou úzokou a trati:

„Sme verní priateľia, alebo nie sme? Poďak som, že proti mne niečo chystáte!“

„Ale kdeže, druh mój,“ odpovedá úzokou, „ja som sa medicínskou iba zvedelová.“

„A táto tážko?“

„Útula som sa rátať.“

Preto aj jej robil medicínskou to isté, chystal sa vyšetriať vedomosti úzokou.

S kým sa stretneš, rozprávaj názor, rovnaké odhodlanie, rovnakú oštrku: Muselo sa to stať! Je to všeobecne možný? Čo na to vraví svet, čo hovorí mládež na obsadenie CSSR sovietskymi vojskami a armádami Poľska, Maďarska, Bulharska a NDR?

Boi som v týchto dňoch v Bratislave. Vo Viedni stovky našich turistov hlásia možnosti, ako sa dostať domov. Nik z nich nevedia o politickom zlyhaní, boči mnohí z nich sa v zahraničí vrátane rodiny. Ani je som nerozumieť o niečo inom ako o socialistickej Československu a plným občianskymi právmi pre každého. O činnosti našej Komunistickej strany, ktorá sa stala záštitou a oporou každému z nás.

Zostávajú verní ideám tých, ktorí nastúpili cestu demokracie k novým úspechom komunizmu v našej vlasti.

Okrem mňa, kolegovia, rakúski športovní novínari. Nik sa neudovali v športovej redakcii Volkstimmung vo Viedni, že sa chýsajú domov. Vedeli, že moje miesto je doma. Nič by nám nepomohlo ozvať sa niekde sprava hore. Ikonu musíme vyjsť a vyjavoť svoj čestný, komunistickej boj.

Športovní novinári združení v AIPS po roky bojujú proti každej diskriminácii. Vysočujú sme kolegom z NDR rovnaké práva na celom svete, aké majú ostatní novinári. Bojujeme sme proti obmedzeniu ich čiasť do zahraničia, bojujeme za jednotu sme na kongrese AIPS prijali stanovisko, aby mali športovní NDR právo na vlastnú reprezentáciu.

Postavili sme sa jednoznačne proti Americanism vo Viedne. Sme proti čiasť JAR na olympiáde.

de. A preto sa nerozhodovať, že rovnaké stanovisko zaujmajú v prevážnej väčšine členskej zväz Medzinárodnej organizácie športovních novinárov AIPS aj v našom prípade. Staviam sa všetci za svet bez vojny, za mier pre naše deti, za športovaniu v mierovom svete.

Som preuvedený, že okupáciu došlo k tragickému omylu, po inkonsistencii, že tu šlo o závažné rozhodnie jednoty a priateľstva národov socialistickej táboru.

Preto sa obraciam na členov predsedníctva AIPS, súdruhov Filtra Soboleva z Moskvy a na istvána Szombathely z Budapešti, na moľch osobných priateľov, aby si teraz venovali svoj čas a vplyv za slobodný rozvoj teľovýchovy a športu v našej vlasti.

Odmietam všetky tvrdenia, akoby sme boli kontrarevolucionári. Keby sme boli, mohli sme zostať stokrát v zahraničí a neveriac sa domov. Naopak, bol som a zostám hrdý na to, že som občanom Československej socialistickej republiky.

Soma vďaka odkazom zo štrajčarských robotníckych klubov Satasu z Beziľaja za prejav sympatií, prijel som so zadostatočným akciu rakúskej socialistickej mládeže, ktorá vo Viedni pred obchodnými domami a na iných verejných miestach organizovala postávku akciu solidarity s Československou socialistickou republikou. Áno, dobre čiata, hoci v minulosti, never zavorilo a písalo Tšechovi alebo Tšechoslovakovi, tenzor bol vo výzve jasne vytláčeno CSSR. Ide o našu socialistickú republiku a štátnu inu.

Verejná mienka celého sveta, verejná mienka športovcov a športovních novinárov je na našej strane. Je to už dnes naše morálne víťazstvo. Verím, že povede k naprave chýb, že všetci urobia, čo je v ich silách pre obnovenie vzájomnej dôvery a k úplnému rešpektovaniu suverenity CSSR, k pochopeniu nášho vlastenického a komunistickej presvedčenia.

Veríme prezidentovi Ludvíkovi Svobodovi, veríme Dubčekovi, Šmráčkovičovi, Černíkovi. Bez idešlov by nebolo ani olympijských hier, tých hier, na ktorých sme chceme hladať nových priateľov a utužovať bratstvo.

Nikdy nedáme prednosť zbraňam pred citmi a zdravým rozumom. Nech žije slobodná, socialistická Československo. (mjr)

Je to strašné. Strašné je aj moje rozozarovanie. To mi vraví, moj priatelia! JOZEF GOLONKA, zaslaný majster športu

Svet týchto dní...

Mimoriadne vydanie

PROLETARI VŠETKYCH KRAJIN, SPOJTE SA!

Hlas ľudu
STVRTOK,
22. AUGUSTA 1968
ORGÁN ZÁPADOSLOVENSKEHO KV KSS

MILÍ ČITATELIA!

Znovu sa vám prihováráme mimoriadnym číslom. Prežili ste noc pod „ochranou“ vojakov varšavskej dohody. O priebehu tej noci vás chceme informovať. Už druhý deň ste nedostali vaše obľúbené noviny. Je to preto, že pracovníci tlačiarne nemohli po šiestej hodine večer pracovať. My, redaktori sme boli ochotní znova stráviť noc, aby sme vás mohli informovať. A tak sme vydávali len mimoriadne čísla.

Prihováráme sa vám aktuálnou prosbou dneška: Zachovajte pokoj, neprovokujte, konajte rozvážne, umne. Riadte sa pokynmi legálne volených orgánov. Počúvajte len legálny slobodný vysielateľ čs. rozhlasu, neverte podobným reláciám rôznych ilegálnych vysieláčiek. Nerobte paniku pred obchodmi. Nastupujte do práce — nenechajte sa dezorientovať. Nesiahame vám na váš názor, ale voláme vás k jednote. Verte tým, ktorí dávajú záruky nastúpenej cesty po januári.

Nenechajte sa vyprovokovať, riešte situáciu trpezlivo. Sme s vami. Váš HLAS ĽUDU

Nevykopaný hrob

Pred bratislavskou hlavnou stanicou zhromažďujú sa ľudia, aby hneď potom od hlavného schodu vyšli na im pohlád, ktorý človeku dosť nevyznáma z pamätí. Obyčajný plechový kôš od odpadkov, obrátený hore dnom, na dom šlokok tehly, o ktorých sa opiera čerstvo odtrhnutá vetvička rozsvieteného masliaku, veda, ako symbol, stojí prišedná nábojnica vystrčená so samopalom. TENTO RUSKÝ NÁBOJ ZABIL MOJHO PRIATEĽA. História nápisu, napísaný krodou na diaľku a usporiadaný vo forme hrobu. Pri dom stojí čísná stráž — vojak, priateľ, kamarát, autor tejto trizny. S uplaknými očami zavše vyzdvíha okolostojiacim smutnú históriu posledných minút života svojho kamaráta — vojaka. A opät sa rozpláče. Okolostojci, ktorých sa tam už vysriedalo tisíce, nechajú stekaf slzy zo zarosených očí, odchádzajú so skloneňou hlavou, so smútkom v srdci. Od jedného z nevysčatých hrobov, ktoré sme ešte nestihli ani vykopať.

Franzisek SIVAK

PRAVDA ZVÍTAZÍ! ZACHOVAJME ROZVAHU

L. BREŽNEV, ako si máme vsvetliť Vaše vystúpenie pred Bratislavčanmi a Vaše slová i podpis na Bratislavskej dohode? Neodkladne dajte príkaz na odchod okupačných vojsk z našej vlasti!

SITUÁCIA v okresoch

V týchto ťažkých chvíľach sme do skorých raných hodín získali tieto informácie:
TRENČÍN — Velenie sovietskych vojsk vydalo rozkaz odovzdať všetky zbrane (polovničky a podobne). Tiež odovzdať všetky písacie a rozmožovacie stroje. Zakázali mítingy, členské schôdze a demonštrácie. Vychádzaf sa nesmie od 20. hodiny večernej do pliatej hodiny ránej. Sovietske velenie dalo ultimátum vtedajšiemu komunistovi OV KSS. Tlačenkovi, aby si pripravil prejav, v ktorom sa malo hovoriť o oslobodení Sovietskou armádou, s príslušnou vľakou. Sádruf Turček pri mikrofone odpadol a je v nemocnici.

TRNAVA — Situácia sa oproti večerajšku zlepšila. Ľudia nastúpili do práce. V noci sa nevyskytli žiadne výtržnosti a nedorozumenia.

BRATISLAVA-vidiek — Celkove je v okrese ľud. Situácia sa vysvetľuje v prospech Dubčevského vedenia. Ľudia ako vládne nevedia, prečo prišli okupanti.

SENICA — Pracujúci nastúpili na svoje pracoviská. Žiadajú odchod okupačných vojsk. Všetci vyjadrujú tak veľmi dôležitú podporu Dubčevskému vedeniu strany. Okupačné vojská obsadili jednu výrobnú halu, ktorá je vo výstavbe a Dom kultúry v Jahlnici.

REZOLÚCIA

Veľvyslanectvo Zväzu sovietskych socialistických republík
Maďarskej ľudovej republiky
Poľskej ľudovej republiky
Bulharskej ľudovej republiky a
Nemeckej demokratickej republiky.

My pracujúci dvoch najväčších bratislavských podnikov Slovnaft a Chemických závodov Juraja Dimitrova, odsudzujeme okupáciu našej socialistickej vlasti vojakami Vých. krajín. Doteraz sa jednoznačne preukázalo, že legálni predstavitelia našej vlády, Národného zhromaždenia, komunistickej strany ani prezidentskej republiky nepodpísali Vaše vojská o vojenská pomoc našej krajine.

Na základe týchto skutočností vierostomny a zákrerný výpad Vých. vojsk do našej socialistickej vlasti nemá žiadny charakterizovať inak, ako hrubé porušovanie suverenity, jednostranné porušenie dohôd a zmlúv a medzinárodného práva. Je to tým otravnosťou, že sa to stalo zo strany doterajších našich priateľov. Žiadame:

- 1. Ukážte prepasť a istosť nášho prezidenta, bratia Sovietskeho zväzu generála Ľudvika Svobodu, prvého tajomníka ÚV KSSČ a Alexandra Dubčeka, predsedu vlády a inž. Cereka, predsedu Národného zhromaždenia súdruha Smrkovského, predsedu Národného frontu a Kriega a všetkých ostatných legálnych predstaviteľov nášho ľudu.
2. Žiadame smotniť vytrápiť v masových komunikačných zariadeniach celých predstaviteľov našich legálnych orgánov s. Dubčeka, Svobodu, Smrkovského a Cereka.
3. Dôrazne žiadame, aby bol okamžite zariadený odchod okupačných armád.
4. Žiadame, aby sa iniciatívi intervencie spravodliví pred tvôrou nášho ľudu a tvôrou celého sveta.
V Bratislave 22. augusta 1968.

Pracovníci národného podniku SLOVNAFT a národného podniku Chemické závody Juraja Dimitrova v Bratislave.

My, pracujúci závodu Farby a laky Smečienica a Horaz Oreksy prehlásujeme, že pevne stojíme za vedením strany na čele so s. Dubčekom, za vládou a inž. Čerákom, za Národným zhromaždením a jeho predsedom J. Smrkovským a prezidentom rep. Hrdinom ZSSR arm. gen. I. Svobodom. Žiadame ich predstavitelov neuznávame. Žiadame o okamžitý odchod okupačných vojsk. Ďalej žiadame, aby bolo umožnené pohovoriť so s. Dubčekom a členmi vlády. Podpísali 600 pracujúci.
V Severoslováckych mŕľozádoch a papierárskom Ruzomberku a Bratislavských závodoch V. J. Lenin podpísali rezolúciu za okamžitý odchod okupačných vojsk a za slobodu konaní ÚV KSSČ, vlády, Národného zhromaždenia 18 tisíc pracovníkov.

NOVE ZAMKY — Veera odpoludnia sa mesto ukľudnilo, keď po konzultáciách a funkcionári OV KSS maďarské jednotky odišli za mesto. Zhromaždenie obyvateľstva vyjadrilo svoju bezmedznú podporu zákonnému vedeniu strany a štátu. Protestovali proti obsadeniu našej vlasti.

TOPOLEČANY — Keď veliteľ maďarských vojsk chcel ubytovať ľudí v miestnych kasárňach, stretol sa s odporom predstavitelov miestnej posádky a obyvateľov. Nakoniec sa na zssah nadriadených orgánov všetko vysvetlilo.

a závodoch

Bratislava (fg) — Pracovníci Dukovanskej atomobložny, dopreany z Bratislava, sme asistli pri prerokovávaní situácie ako zväčšujú pohľadový na prápravu cestujúcich, aby sa ľudia včas dostali do práce i ku svojam rodinám.

Keďže sloz riaditeľ závodu Ľvicha Tekáča zatiaľ zabezpečujú všetky spoje v pravidelnom rytme. Iba diaľková doprava do zahraničia narazila na prekážky a to tým, že okupačné jednotky nechcú dovoliť vozidlám ČSAD prechádzať cez hranice. Tieto spoje v súčasnom období po dohode s rakuskými dopravnými spoločnosťami zabezpečujú tak, že prichádzajú ľudia k hranickej Nare a tam pasažieri prestúpia. Ako kuriozitu cestovania sa tejto linke hodno spomínať prepravu cestujúcich, ktorí túto cestu absolvovali v prázdnom mrazilareňskom voze. Príhľadne pokiaľsiť cestujúcich sa takto 21. augusta vo večerých hodinách vrátilo z Rakúska do Bratislavy.

Pracovníci ČSAD nám uviedli, že vyznačilo všetko oslie, aby doprava nezamrzla. Obavy majú jedine z toho, či budú mať dostatok benzínu a ľahých pohonných hmôt. Národný podnik Benzína však zatiaľ im všetky pohľadovky vybavuje v ľudskom termíne. O pohonných hmôtach sme zavreli aj v bratislavskom Slovnafte. Pracujúci tohto závodu nám sľúbili, že v prípade potreby vydajú pre ČSAD potrebné pohonné hmoty.

hľad z gumonky

Bratislava (fg) — V závode Gumon na Kečickej ulici pracujúci nastúpili v plnom počte do práce. Na pracoviskách sa však nerozbehlo žiadne pracovné tempo. Ľudia majú obavy o ďalšiu vývoj situácie. Rozhodnutí sú naď tým, že armády Varšavskej zmluvy obsadili naše domle takým sarným spôsobom. Pýtali sa nás, či je pravda, čo vyvolal Čer. rozbeh o zradčosť nášho národa. Ak áno, v tom prípade odsudzujú všetkých, čo hanebne obhajovali náš Oštrredný výbor strany so čelo so súdruhmi Dubčekom pred spájeniami a privolali pre naše národy popot, ktorí prežívajú. Pracovníci našej fabríky na to, že situácia sa nám bý neprebrala. Komu verif a komu nie?

Zároveň sa nás pýtal, prečo nevylila ľudia stránica tlač, keď ostávajúce noviny dajú záru prišli ľudom ostávajúce spravodajstvo.

Hoci autobusy večera, ako nás informovali na ČSAD, predevolu, závod tomu neuvážoval. Vôkol totiž panovalo ticho. K vstúpeniu sa blížilo osmeľy chodce.

Som trochu roztrpčený udalosťami — ponaly sa rozhovoril — Som vodič na diaľkovom spoji Bratislava—Gottwaldov. Veera večer som sa vrátil. Radšej vám ani nepoviem, ako sa mňa zapobobil waldor. Veera večer som sa vrátil. Radšej vám ani nepoviem, ako sa mňa zapobobil waldor. Veera večer som sa vrátil. Radšej vám ani nepoviem, ako sa mňa zapobobil waldor.

Mestom sa niesla tishla streťba. Ľudia sa schovávali pred zradčivými guľkami v hrnách domov, im zasa ozlomkyrý siekali. Iba jeden, vari pádoviatkový muž nebolječne písal krieditou na mlie pivovarskej reťazreže sám tak milé slove: DUBČEK! Na rebot streby podobne odpovedali aj na budove radnice práce. Tesne pod strechou pripravovali z ďaleka viditeľný transparent: Duch žijú Dubček! A to je naša najsprávnejšia odpoveď v týchto ťažkých dňoch. Nie provokácia, ale konstatácia, nako človeka, ktorý začal demokratizovať proces.

Veera sa v BEZ-ke neprocvajalo. Dnes takmer všetci prišli do práce. Stroje zanechali iba vtedy, keď zabali streľbu. Nie všetko. Podobne je tomu aj v novom závode, kde bázia kolies strojov na plné obrátky. Dubček pred spájeniami a privolali pre naše národy popot, ktorí prežívajú. Pracovníci našej fabríky na to, že situácia sa nám bý neprebrala. Komu verif a komu nie?

Prieboj

V BOJI ZA SLOBODU

24. VIII. 1968

č. 5

MIMORIADNE VYDANIE

Vydáva ÚV KSS a Reda ONV v Prievidzi.

NEZRADIA ...

Dozvedeli sme sa z dôveryhodných prameňov, že dnes sa vráti z Moskvy naša delegácia a s ňou aj súdruhovia Dubček a Černík.

Všeteh prehovorí v rozhlase a televízii prezident Svoboda.

Ďalej tieto prameňe uvádzajú, že sovieti kladú tieto podmienky:

- aby s. Svoboda vystúpil v ústrednom televíznom štúdiu a rozhlase, a ľ a aby prestali vysielat všetky legálne vysielate
- aby sa nezačalo rokovanie zjazdu KSS a nepokračovalo jednanie zjazdu KSČS, pokiaľ neodídu okupačné vojská

Sú to požiadavky nehorázne a neoprávnené, tak ako nehorázne a neoprávnené je všetko, čo doteraz proti nám podnikli.

Veríme našim predstaviteľom. Možno ich prinútiť samopalmi, ale určite nás nezradia!

HLAS ZA NEUTRALITU

Pracujúci Stredoslovenských energetických závodov, rozvodného závodu v Prievidzi

jednomyseľne žiadajú:

- 1/ Odchod okupačných vojsk z celej ČSSR;
- 2/ Prepustiť na slobodu legálne zvolených a právoplatných zástupcov nášho politického a hospodárskeho života;
- 3/ Uvoľniť všetky telekomunikačné spojovacie prostriedky a dať slobodu tlači;
- 4/ Ak sa nespĺnia tieto požiadavky, žiadame súdruha prezidenta o vyhlásenie neutrality našej republiky.

ŽIADAJÚ VYSTÚPIŤ Z VARŠAVSKEJ ZMLUVY

MsVKS v Prievidzi víta zvolenie nového ÚV KSČS a jeho predsedníctva a prehlasuje, že iba v týchto orgánoch vidí záruku.

Žiadajú nový ÚV KSČS, aby vylúčil z radov komunistov všetkých doteraz známych zradcov, aby nemohli vystupovať ako členovia strany a aby naložil s nimi podľa platných zákonov.

Žiadajú ÚV KSČS, prezidenta, vládu a NZ, aby ČSSR vystúpila z členstva štátov Varšavskej zmluvy, pretože okupačné vojská sú členmi tohto zväzku a je pre nás urážajúce ďalšie zotrvávanie v tejto zmluve. Ďalej žiadajú, aby OSN bola predložená rezolúcia o vyhlásení ČSSR za neutrálny štát.

V.I. Lenin :

"Nikdy nebude porazený národ, ktorého robotníci a roľníci vo svojej väčšine poznali, pocítili a uvedomili si, že bránia svoju moc, moc pracujúcich, že bránia vec, ktorú víťazstvo zabezpečí im a ich deťom možnosť užívať všetky plody kultúry, všetky výdobytky ľudskej práce" ...

Z našich pracovísk

Pine podporujeme nový ÚV KXS na čele s Dubčekom. Delegáti XIV. zjazdu KSČS máte náš mandát a našu plnú dôveru. Žiadame ÚV KSČS o okamžité zvolenie mimoriadneho zjazdu KSS k riešeniu súčasnej zložitej situácie na Slovensku. Vyslovujeme dôveru Dubčekovi, Svobodovi a Černíkovi a žiadame aby nás oni ako jediní predstavitelia zastupovali na rokovaniach v Moskve. Tak znie stanovisko pracujúcich Stavebnej správy Priemstav Nováky.

Miestna organizácia ZPB v Ráztočne: - Protestujeme proti okupácii ČSSR vojskami Varšavskej zmluvy. Žiadame prepustiť internovaných súdruhov, a odchod okupačných vojak. Budeme poslúchať len legálnu vládu, kolaborantskej vláde sa nepodriadiame!

Mestský výbor Čsl. zväzu žien v Handlovej odovzdal protest Komitétu súvisiatkych žien v Moskve - Nikolajevnej - Tereškovej a listy zaslal aj Zväzom žien v Bulharsku, Maďarsku, Poľsku a v NDR. Svojim oráhodným postojom bojujú za slobodu našej ČSSR.

Veríme novému ÚV KSČS

Komunisti REŠTAURÁCIÍ sa jednotne stavajú za politiku nastúpenú po januárovom pléne ÚV KSČS v čele so súdruhom DUBČEKOM. Prehlasujú, že budú poslúchať iba pokyny a príkazy legálne zvolených vládnych a ústavných orgánov a pokyny ÚV KSČS zvoleného na mimoriadnom XIV. zjazde KSČS.

Stavebná správa Priemstav v Prievidzi žiada o vyhlásenie n e u t r a l i t y Č S S R.

Uslužte o okamžité stiahnutie okupačných vojsk - napísali s. Svobodovi - o návrat našich stranických a štátnych predstaviteľov na svoje miesta, o normalizáciu nášho života. Sme s Vami, jednotní s D u b č e k o m , S m r k o v s k ý m a Č e r n í k o m . Nech žije slobodné - neutráne Československo!

KOMUNISTI TATRA NÁBYTKU sa pýtajú

Pýtame sa Vás, premiéri vlád Varšavskej zmluvy, koho ste napadli, proti komu bojujete? Či toto sú základy bratskej pomoci Komunistickej strane Československa? Kde je Vaše leninské učenie o jednote socialistického tábora? Vojsci, dôstojníci, velitelia, nestrieľajte na náš bezbranný ľud! Opustite okamžite územie našej vlasti!

Kategoricky Vás žiadame o okamžité splnenie našich požiadaviek:

- 1/ Odchod vojsk Varšavskej zmluvy z nášho územia;
- 2/ Prepustiť na slobodu legálne volených štátnych a politických predstaviteľov nášho štátu;

Stojíme sa rokovaniu mimoriadneho XIV. zjazdu KSS, za riešenie politickej a hospodárskej situácie v našej vlasti, stojíme za ideami dubčekovského vedenia strany a ostro odsudzujeme tých, ktorí sa stali zradcami strany a ľudu. Nesúhlasíme s nastolenou a nevolenou vládou!!!

